

Odpowiedzialność za zobowiązania spółki: wspólnik może żądać wypłaty tylko od spółki

Zobowiązaniami spółki komandytowej, za które ponoszą odpowiedzialność jej wspólnicy, są zobowiązania spółki wobec wierzycieli – osób trzecich, i wobec wierzycieli będących wspólnikami, ale niewynikające ze stosunku wewnątrzspółkowego. Odpowiedzialność wspólników nie obejmuje zobowiązań spółki do wypłaty wspólnikowi udziału w zysku.

Tak uznał Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 8 września 2015 r. (VI ACa 1591/14).

Strony były wspólnikami spółki partnerskiej, która została przekształcona w spółkę komandytową. Jeden ze wspólników wystąpił ze spółki, a następnie uzyskał wyrok zasądający od spółki na jego rzecz określoną kwotę tytułem udziału w zysku spółki. Wyrokowi temu została nadana klauzula wykonalności najpierw przeciwko spółce, a następnie przeciwko drugiemu wspólnikowi – komplementariuszowi spółki. Podstawą nadania klauzuli wykonalności przeciwko niemu był przepis art. 7781 k.p.c., zgodnie z którym tytułowi egzekucyjnemu wydanemu m.in. przeciwko spółce komandytowej sąd nadaje klauzulę wykonalności przeciwko wspólnikowi ponoszącemu odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, a także wtedy, gdy jest oczywiste, że egzekucja ta będzie bezskuteczna.

Na tle takiego stanu faktycznego komplementariusz spółki, przeciwko któremu została nadana klauzula wykonalności (powód w komentowanej sprawie), skierował do sądu pozew o pozbawienie w stosunku do niego wykonalności wyroku zasądającego na rzecz drugiego wspólnika (pozwany w komentowanej sprawie) określoną kwotę tytułem udziału w zysku spółki. Sąd I instancji w tej sprawie uwzględnił powództwo, uznając, że ze względu na charakter prawny roszczenia nie było przesłanek pozwalających na nadanie przeciwko powodowi klauzuli wykonalności wyrokowi wydanemu przeciwko spółce. Pozwany wniósł apelację. Sąd II instancji podzielił stanowisko sądu I instancji i oddalił ją.

Komentarz eksperta

Marta Wiśniewska, [radca prawny Warszawa Rödl & Partner](#)

Wyrok dotyczy odpowiedzialności wspólników spółki osobowej za zobowiązania spółki. Przepisy k.s.h. o spółce jawnej (które w dużej mierze znajdują także odpowiednie zastosowanie do innych spółek osobowych) przewidują, że wspólnicy odpowiadają za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem, solidarnie z pozostałymi wspólnikami, przy czym odpowiedzialność ta ma charakter subsydiarny, co oznacza, że egzekucję z majątku wspólnika można prowadzić dopiero wtedy, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna. Zapadłe orzeczenie dotyczy zaś węższego zagadnienia związanego z odpowiedzialnością wspólników, tj. udziela odpowiedzi na pytanie, za jakiego rodzaju zobowiązania spółki komandytowej jej komplementariusz może ponosić osobistą odpowiedzialność.

Artykuł 102 k.s.h. statuuje odpowiedzialność komplementariusza wobec wierzycieli za zobowiązania spółki bez ograniczeń. Sądy, rozpatrując sprawę, słusznie wskazały, że przepis ten nie zawiera jednak wyczerpującego uregulowania w zakresie odpowiedzialności komplementariusza, a zatem zgodnie z art. 103 k.s.h. odpowiednie zastosowanie do spółki komandytowej znajdują w tym zakresie przepisy o spółce jawnej – w szczególności art. 22 § 2 k.s.h. i art. 31 k.s.h., które dotyczą odpowiedzialności wspólnika względem osób trzecich. Oznacza to, że wypracowane na gruncie przepisów o spółce jawnej poglądy dotyczące odpowiedzialności wspólników znajdują odpowiednie zastosowanie do odpowiedzialności komplementariuszy w spółkach komandytowych.

Sądy I i II instancji podzieliły zaprezentowany w doktrynie i orzecznictwie pogląd (np. wyrok SN z 23 października 2008 r., V CSK 172/08, wyrok SA w Białymstoku, I Wydział Cywilny, z 9 kwietnia 2014 r., I ACa 902/13), zgodnie z którym zobowiązaniami spółki, za które jej wspólnicy ponoszą odpowiedzialność, są te, które spółka może zaciągnąć w ramach przyznanej jej zdolności (art. 8 k.s.h.). Zdolność ta obejmuje zaś stosunki zewnętrzne między spółką a jej kontrahentami, tj. przede wszystkim zobowiązania wobec wierzycieli niebędących wspólnikami, jak i wobec wierzycieli będących wspólnikami, gdy zobowiązania te nie wynikają ze stosunku spółki. W literaturze wskazuje się,

że oprócz ww. zobowiązań wynikających z obrotu cywilnoprawnego wspólnicy odpowiadają także za zobowiązania publicznoprawne spółki. W orzecznictwie wyraźnie zostało podkreślone, że przyznana spółkom osobowym zdolność do zaciągania zobowiązań nie obejmuje stosunków „wewnątrzspółkowych”. W związku z tym odpowiedzialność wspólników nie rozciąga się na zobowiązania wynikające ze stosunków wewnętrznych spółki, czyli np. związanych z wypłatą wspólnikom zysku. Sąd I instancji słusznie zaznaczył ponadto, że fakt, iż dany podmiot nie jest już wspólnikiem spółki (w omawianej sprawie – powód), nie ma znaczenia przy ocenie, czy dane roszczenie ma charakter wewnątrzspółkowy czy nie. O korporacyjnym charakterze roszczenia decyduje bowiem przede wszystkim jego źródło (w przypadku roszczenia o wypłatę zysku jest to zazwyczaj umowa spółki), a nie okoliczność, czy z powodztwem występuje aktualny czy byłby wspólnik.

Na gruncie rozważań prawnych w sprawie sądy prawidłowo uznały, że skoro powód, jako komplementariusz spółki komandytowej, nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki do wypłaty innemu wspólnikowi udziału w zysku spółki, to nadanie przeciwko niemu klauzuli wykonalności było niezasadne.

Pogląd dotyczący wyłączenia odpowiedzialności wspólników za wewnętrzne zobowiązania spółki (tzn. te wynikające z k.s.h. z rozdziału dotyczącego stosunków wewnętrznych spółki, tj. art. 37–57 k.s.h. w przypadku spółki jawnej, które w przypadku spółki komandytowej zmodyfikowane są dodatkowo przez postanowienia art. 120–124 k.s.h.) wydaje się już zatem ugruntowany w orzecznictwie sądowym, co należy ocenić pozytywnie.

Źródło: <http://archiwum.rp.pl/artukul/1307081-Wspolnik-moze-zadac-wypłaty-tylko-od-spolki.html#.V2uUbv5f3Dc>